Történetek, terek és kincsek – az OSZK megnyitotta kapuit a Kulturális Örökség Napjain

2026/09/22

A programok során az érdeklődők előadásokon, épület- és raktársétákon, kézműves- és múzeumpedagógiai foglalkozásokon, valamint különleges közösségi játékokon keresztül ismerhették meg a nemzeti könyvtár történetét, gyűjteményeit, különleges tereit és kulturális örökségét.

[1]

Könyvtárunk 2026. szeptember 19-én, szombaton 10 és 17 óra között várta a Kulturális Örökség Napjai (KÖN) iránt érdeklődő látogatókat. A programok során az érdeklődők előadásokon, épület- és raktársétákon, kézműves- és múzeumpedagógiai foglalkozásokon, valamint különleges közösségi játékokon keresztül ismerhették meg a nemzeti könyvtár történetét, gyűjteményeit, különleges tereit és kulturális örökségét.

A Kulturális Örökség Napjai szeptember 19–20-án Magyarország egyik legnagyobb ingyenesen látogatható kulturális rendezvénysorozataként kínált lehetőséget arra, hogy a nagyközönség olyan épületeket és örökségi helyszíneket is felfedezzen, amelyek a mindennapokban nem vagy csak korlátozottan voltak látogathatók. A rendezvénysorozat az Európai Örökség Napok nemzetközi programjának része, amelyhez Európa-szerte mintegy 50 ország kapcsolódik minden év szeptemberében.

A nemzeti könyvtár programjai között előadások, épület- és raktársétáky, játszóházi, kézműves- és múzeumpedagógiai foglalkozások egyaránt helyet kaptak.

[2]

„Nemzeti himnuszunk igazában a szabadság himnusza.
Káromlás szolgaszívvel énekelni."
„Általad nyert szép hazát"

[3]

[4]

[5]

A VI. szinten a díszteremben **Földesi Ferenc,** az OSZK Kézirattár vezetője tartott előadást *„…emlékezetnek okáért…” – a Széchényi könyvtár 16–18. századi albumgyűjteménye* címmel. Az előadás az emlékkönyv, vagyis a *Stammbuch*, illetve *album amicorum* történetét és műfaji fejlődését mutatta be. A ma is ismert emlékkönyv előzménye a 16. század második felében jelent meg, majd önálló műfajjá vált a külföldi protestáns egyetemeket látogató diákok körében. A barátságkultusz irodalmi lenyomataként egyúttal tanúbizonyságot adott a diákok tudományos felkészültségéről, biblikus hitéről, kegyességéről és felekezeti hűségéről. Az előadás az OSZK Kézirattárában őrzött nagyszámú album segítségével követte végig a műfaj változásait: a 18. század második felében a tudós album egyre inkább átadta helyét a személyes kapcsolatokat előtérbe állító emlékkönyvnek.

Ugyancsak a díszteremben hangzott el **Szentkereszti Máté** történésznek, az OSZK digitálistartalom-fejlesztőjének előadása, *Jókai zöld világa – növények és történetek Jókai svábhegyi kertjéből* címmel. Az előadás Jókai Mór kevésbé ismert, szenvedélyes kertészi oldalát állította középpontba. A svábhegyi villa az író életének és alkotói világának fontos színtere volt, amelynek egykori zöld világa történeti források segítségével rekonstruálható. A kutatás eredményei a Jókai gazda kertje honlapon és a kert 3D-s térmodelljében is életre keltek. Az előadás a kert egyes növényeinek kultúrtörténetén és a hozzájuk kapcsolódó Jókai-anekdotákon keresztül azt is bemutatta, mit őrizhet egy-egy fa, virág vagy gyümölcs Jókai világából.

Jókai könyvtára és korszakos művek
• Lippay János: Pozsonyi kert (1664-1667)
• Veszelszky Antal: A növény-palánták országából való erdei és mezei gyűjtemény (1798)
• Kate Greenaway: Language of flowers (1884)
• Felicité de Genlis: La Botanique historique et littéraire (1810)

[6]

[7]

Dede Franciska irodalomtörténész, az OSZK Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoportjának munkatársa a *Híresség*ek *otthon – Enteriőrképek múlt századfordulós illusztrált lapokban c*ímű előadásában a századforduló képes sajtójának egy sajátos témáját vizsgálta. Pekár Gyula az otthonát bemutató fényképek kísérőszövegében úgy fogalmazott: „…a szoba mindig igazat mond”. A korszak közönsége egyre gyakrabban találkozhatott olyan fotográfiákkal, amelyek kortárs híresség*eket – arisztokratákat, politikusokat, írókat, képzőművészeket, valamint színészeket és előadóművészeket – saját környezetükben mutattak be. A gyakran hosszabb-rövidebb tematikus fényképsorozatok segítségével az előadás azt vizsgálta, mit árultak el ezek a felvételek az egyes enteriőrökről, és mit árultak el az enteriőrök a híresség*ekről.

A programok között szerepelt **Derzsenyi Dávidnak**, az OSZK Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtára munkatársának eredeti dokumentumokkal illusztrált előadása is, *Időutazás a négyzeten – Történelem a térképek tükrében* címmel. A program mottóját Abraham Ortelius, az első modern történelmi atlasz, a *Parergon* szerzőjének gondolata adta: „A földrajz a történelem szeme”. Az előadás azt mutatta meg, hogyan gondolkodtak a régiek a még régebbi korokról, és miként látták a kora újkor és a reneszánsz emberei a klasszikus antikvitás, valamint a biblikus örökség helyszíneit.

[8]

[9]

Az érdeklődők **vezetett sétákon** is felfedezhették a nemzeti könyvtár épületét. A *Séta a nemzeti könyvtár épületében – Barangolás az egykori királyi palotában* című, magyar nyelvű vezetéssel zajló program során megismerhették a palota és a könyvtár történetét, működését, tájékoztatást kaphattak a könyvtár gyűjteményeiről és feladatairól, valamint megtekinthették az egyes épületszinteket és az olvasói tereket.

A **Raktársséta és periodikabemutató** során a látogatók a nemzeti könyvtár toronyraktáraiban barangolhattak, majd betekintést nyerhettek a Periodikafeldolgozó Osztály munkájába. A séta részeként néhány féltve őrzött könyvtári kincset is megtekinthettek.

Közösségi játék is várta az érdeklődőket. Az **Óriás kirakók** programban a Gondosdesign által rendelkezésre bocsátott egyedi és különleges kirakókat lehetett kipróbálni. A kisebb és nagyobb, akár 180 centiméter átmérőjű közösségi játékok között corvinaminta által ihletett, arab ornamentikát idéző és fraktálszerű darabok is szerepeltek. A többféleképpen megoldható kirakók lehetőséget adtak arra is, hogy a résztvevők saját kompozíciókat hozzanak létre.

A **Rovásírásműhely és corvinainiciálék** című kézműves-foglalkozáson a résztvevők azt próbálhatták ki, hogyan mutatna a nevük ősi magyar írásjelekkel vagy egy díszes reneszánsz kódexlapon. A rovásírás elsajátítását kész ábécéminta segítette, és Mátyás király corvinafestőinek nyomdokain haladva mindenki megtervezhette, kedve szerint díszíthette saját nevének kezdőbetűjét indás, színes iniciáléként.

A legfiatalabb korosztály számára a *Lépj be a Bölcsek Birodalmába – és fejtsd meg a talányt, ki a könyvtár égi őrzője!* című **múzeumpedagógiai foglalkozás** kínált felfedező programot. A 90

perces, 9–12 éves gyermekeknek ajánlott foglalkozás során korokon, dallamokon és képeken keresztül követhették nyomon a nemzeti könyvtár múltját. Irodalmi és képzőművészeti részletek segítségével keresték a választ arra, ki a könyvtár védőszentje, és honnan lehetett felismerni őt.

A Kulturális Örökség Napjai programjai a nemzeti könyvtár épített és szellemi örökségének többféle rétegét hozták közel a látogatókhoz: a történeti épület és annak terei, a különleges gyűjtemények, az őrzött dokumentumok, a könyvtári munka, valamint az irodalmi, művészeti és történeti örökség egyaránt megjelent a szeptember 19-i programon. Könyvtárunk ezúton is köszönetet mondott mindazoknak, akik érdeklődésükkel megtiszteltek minket.

[10]

[11]

[12]

[13]

2026/09/22 - 16:00

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/tortenetek-terek-es-kincsek-az-oszk-megnyitotta-kapuit-kulturalis-orokseg-napjain_260919

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_12.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_14.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_13.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_04.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_09.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_18.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_10.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_05.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_07.jpg
[10] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_15.jpg
[11] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_03.jpg
[12] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_02.jpg
[13] https://oszk.hu/sites/default/files/KON_OSZK_260919_01.jpg
[14] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[15] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon